

Irina Guryanova

The problem christianization of Rus theological and philosophical aspects

The article deals with the Christianization of Rus in the ninth century. Shows a relatively high level of economic life on the basis of favorable geographical conditions, as well as political development, which suggests finding the ancient Russian state in the developed countries of medieval Europe. Proved that the purpose of the campaign of Prince Askold against Constantinople in 860 is a need and demand for the establishment of Christianity in the Orthodox form.

Keywords: Prince Askold, Byzantium, Christianization, the eastern Slavs.

Ирина Гурьянова

К проблеме христианизации Руси: религиоведческо-философский аспект

В статье рассматриваются вопросы христианизации Руси в IX веке. Показывается достаточно высокий уровень ее хозяйственного развития на основе благоприятных географических условий, а также политического развития, свидетельствующий о нахождении Древнерусского государства на уровне развитых государств средневековой Европы. Доказывается, что целью похода князя Аскольда на Константинополь в 860 году была необходимость и потребность утверждения христианства в православной форме на Руси.

Ключевые слова: князь Аскольд, Византия, христианизация, восточные славяне.

УДК 277.4(477)

© Олександр Калабський
(Острог)

СОЦІАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ХРИСТІЯН ВІРИ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ В УКРАЇНІ

У статті аналізуються заходи соціальної політики в державі щодо роботи з різними категоріями людей та характеристика роботи п'ятидесятників, спрямована на реалізацію соціальної політики в Україні.

Ключові слова: християни віри євангельської, соціальна діяльність, проблеми, консультування, благодійна допомога, хоспіс, соціальна політика.

Актуальність проблеми. У рамках реалізації заходів соціальної політики, тобто системи програм, служб та заходів, спрямованих на досягнення соціальних цілей чітко прослідковується два підходи соціальний і ринковий. Соціальний підхід гарантує кожному члену доходи, що не дозволяють йому опуститися нижче межі бідності. Ринковий підхід диктує необхідність створення умов кожному члену суспільства для прояву економічної активності і одержання доходу. Результативність заходів державної політики втілюються у характеристиках рівня життя населення. Таким чином, соціальна політика охоплює всі сфери життєдіяльності людини – виробничу, соціальну політичну, духовну та регулює стосунки між суспільством, колективом, громадою, особою у кожній з цих сфер та зонах їх взаємодії.

Активну діяльність у втіленні заходів соціальної політики у життя проводять християни віри євангельської. Зокрема. Рада церков вирішила систематично моніторити законотворчі ініціативи та розбудовувати конструктивний діалог з Верховною Радою та Кабміном у всіх питаннях політичного життя, а особливо у питаннях соціально ціннісної діяльності: допомоги бідним, людям з обмеженими можливостями, сприяння розвитку талановитих і обдарованих дітей і молоді.

Ступінь розроблення проблеми. Питання соціальної діяльності церкви на теренах України активно вивчалось вітчизняними дослідниками: А.Колодним, В.Докашем, В.Кравцем, Є.Сверстюком, П.Яроцьким, Ю.Чорноморцем, Т.Манджалій, О.Кисельовою,

В.Маликом та ін. Вони активно досліджували не лише діяльність церкви ХВС, але й у контексті віри вивчали соціальне служіння цього напрямку, його роль для розвитку держави, освіти, культури. Необхідність систематизації проблеми і її значущість в умовах сьогодення зумовили необхідність її більш глибокого вивчення.

Метою статті є висвітлити роль соціальної діяльності церкви ХВС у реалізації мети соціальної політики України на сучасному етапі.

Основний виклад матеріалу. Вивчення соціальної діяльності церкви ХВС переконало, що віруючими проводиться великий масив різнопланової роботи саме у напрямку соціального служіння. Разом з тим відзначимо, що практично не висвітленими на теоретичному рівні залишаються підходи до такої роботи, а також форми, методи соціальної діяльності. Основні причини цього явища ми вбачаємо у наступному: Аналізуючи причини через які у нас мало досліджень, присвячених проблемі соціального служіння церкви християн віри євангельської ми зупинилися на таких важливих на нашу думку. По-перше надмірне захоплення, особливо на початку ХХІ століття, есхатологією у її прямому значенні. Активізація зусиль церкви на активну місіонерську діяльність, при цьому соціальну діяльність понизили в статусі і позбавили її першорядності церковному служінні. По-друге, заважає ефективній діяльності штучно історично сформований комплекс меншовартості ХВС, це певною мірою створило комплекс маргінальності християн у соціальному житті. Замкнутість на питаннях вивчення Біблії спонукає віруючих більше до духовної ніж до соціальної діяльності, хоча резерви для такої роботи є. Напевне важливою причиною такого стану є також відсутність продуманої і розробленої соціальної доктрини церкви. Діяльність церкви ведеться незаплановано, стихійно, хоча й спрямована на реалізацію заходів соціальної політики держави. Тому необхідний такий соціальний документ розроблений на засадах Євангелії, що не тільки визначив би межі які дозволяли б розбудовувати стосунки з сучасними соціальними інститутами, але узагальнив би принципи відношення церкви до нагальних проблем у різних сферах людської діяльності.

Часто причиною проблем у соціальній діяльності церкви ХВС є низька поінформованість її членів про форми і методи соціальної роботи, їх ефективність, сучасні досягнення науки і техніки у соціальній роботі.

Впливає на стан соціальної роботи і сумна статистика, що ніби навіть нездоланність соціальних проблем зусиллями релігійної громади. Зокрема, за останні роки чисельність населення в країні зменшується не тільки за рахунок еміграції, що свідчить про не найкращі часи, а також і за рахунок зростання у вісім разів показника смертності людей працездатного віку, скорочення на п'ять років середньої тривалості життя, зростання на 41% кількості випадків самогубств. Уже кілька років в країні помирає вдвічі більше осіб, аніж народжується (758 тис. проти 385 тис). На кожні 100 пологів в Україні припадає 121 аборт. За останні двадцять років за офіційною статистикою зроблено біля сорока мільйонів абортів це катастрофа.

Збільшується рівень захворюваності населення. За даними Українського інституту громадського здоров'я, біля 75% населення України є хворими. Особливо небезпечні так звані соціальні хвороби, спровоковані зростанням аморальності у суспільстві і як наслідок, 75% інфікованих – молодь 15-29 років а за темпами поширення СНІДу Україна є лідером серед європейських країн. Сьогодні Україна також перебуває в стані епідемії туберкульозу. Потреби населення в медичних послугах нині задовольняються лише на 30%.

Соціальні проблеми загострили питання соціальної Таким чином, життєві реалії спонукають церкви і релігійні напрями, що функціонують в Україні до активного пошуку механізмів впливу на соціальну ситуацію. Роботу у цьому напрямі вважаємо за доцільне розпочинати з теоретичних напрацювань, з навчання. На жаль, тут не дуже втішні результати. Аналіз літератури засвідчив, що на сьогодні, навіть у науковій літературі не існує чіткого визначене поняття “соціальне служіння.” Частина конфесій під соціальною діяльністю розуміють роботу з вірними поза межами храмів. Інші сприймають діяльність у соціальній сфері одним із сучасних методів євангелізму. Ми під соціальним служінням розглядатимемо будь-яку форму діяльності церкви розпочинаючи з служіння Богові у храмі, яке має своє продовження у повсякденному житті та

зорієнтоване на вирішення тих проблем, які є суспільно значущими і торкаються усіх сфер людської діяльності: релігійної, економічної і політичної. Адже саме ці сфери і визначають всю повноту змісту людського буття. Це і є однією з основних характеристик соціального служіння церкви, головною метою якого є сприяння поширенню в Україні засад християнства на всіх рівнях суспільної ієрархії, в першу чергу законодавчої, виконавчої та судової. Таким чином реалізація соціальної політики в Україні віруючими церкви має бути організована таким чином, щоб відбувалося культивування релігійної свободи, як основного засобу мирного співіснування: церква – держава, та міжцерковне життя для поширення діалогу між християнами у відродженні християнського світогляду та християнської моралі в суспільстві заради збереження самого суспільства та української державності. Важливим напрямом реалізації завдань соціальної політики християнами ХВС є прийняття церквою участі у таких державних святах, як день Конституції, день Незалежності і інших урочистостях, які важливі як для суспільства так і для церкви. Спільно з іншими християнськими конфесіями відзначати релігійні свята, які не суперечать Євангельським засадам: спільною молитвою, спільними концертними заходами, спільною ходою, якщо це можливо у даних умовах. Підтримувати законні та справедливі вимоги, що торкаються виборів у всі гілки влади. А також проводити спільні акції з релігійними і громадськими організаціями що стосуються збереження християнських цінностей у суспільстві, це: відстоювання своїх громадянських і релігійних прав і свобод, збереження життя від його зачаття і аж до природної смерті, збереження інституту сім'ї на основі християнських цінностей, збереженню довкілля, турбота про здоров'я людини (пропаганда здорового способу життя і профілактика шкідливих звичок). Створення інформаційної мережі з інформування кожної помірної громади про проблеми, що виникають у суспільстві, до прикладу стихійні лиха, епідемії і т. ін., що потребують також сприяння і підтримки церкви для їх вирішення.

Окремо доцільно розглянути соціальну діяльність церкви з особами, котрі належать до так званих груп ризику: особи без визначеного місця проживання, схильні до вживання алкоголю, наркомани, безпритульні діти, а також особи, що повернулися з місць позбавлення волі і потребують духовної і моральної підтримки. Тому в кожній із помірних церков по можливості створюються відділи для роботи з такими категоріями громадян. Головна мета подібних церковних закладів – допомога таким людям у їхній реабілітації, підвищенні соціального статусу, набуття матеріальної самостійності та психологічної стійкості. Створення мережі допомоги голодним (виїзні кухні, їдальні на постійно діючій основі, роздача одноразових пайків з товарами першої необхідності: продукти, одяг, засоби гігієни і т. ін.). Досить важливо в соціальному служінні церкви підтримка молоді у навчанні; зібну молодь, яка бажає навчатись але не спроможна оплатити своє навчання церква підтримує, по можливості, фінансово. Для дітей церквою Християн віри євангельської щороку організовується літній відпочинок у таборах з насиченою християнською програмою, яка у великій мірі сприяє застереженню віднегативних впливів стихійних дитячих і молодіжних компаній. Там де можливо і необхідно при церквах організовані дитячі садочки, що сприяє молодим сім'ям у вирішенні їх проблем на ранній стадії сімейного життя.

Важливим напрямом соціального служіння церкви християн віри євангельської є створення хоспісів – закладів для підтримки безнадійно хворих. Безперечно в умовах держави розв'язання цієї проблеми потребує зусиль цілого ряду спеціалістів і доброго фінансового забезпечення. Тому, на жаль, вітчизняні хоспіси не задовольняють усі вимоги населення. Доцільною видається організація кризових центрів для проблемних сімей з психологічною, юридичною консультацією, для примирення членів сім'ї і подальшого її збереження. Не меншу роль відіграє функціонування передшлюбних консультативних мереж з метою настанов для побудови молодої сім'ї.

На Україні християнами церкви віри євангельської створені курси з економічних та юридичних питань для застереження населення від економічних ризиків і ліквідації правового нігілізму. Вбачаємо у їх розвитку перспективи і необмежені можливості співпраці церкви з суспільством.

Висновки і перспективи досліджень. Наведене переконує, що діяльність церкви ХВС по реалізації завдань соціальної політики проводиться за двома напрямками: самоствердження церкви у суспільному житті держави і організація соціальної благодійної роботи з кризовими категоріями населення. Вивчення проблеми переконує, що актуальною на сьогодні є розробка концепції соціального служіння ХВС та продумування шляхів активного включення християн у прийняття державно важливих рішень.

Література

1. Докаш В. Форми реалізації особистості в контексті соціальних доктрин протестантських церков / В.Докаш // Релігія та Соціум. Часопис – Чернівці: Рута, 2010. – №1(3). – С.56-60.
2. Кисельов О. Урізноманітнення виявів соціального служіння релігійних спільнот України / О.Кисельов // Релігійна панорама. – 2007. – № 12.
3. Манжалій Х. Соціальна діяльність нових релігійних інституцій в сучасній Україні / Х.Манжалій // Релігія та Соціум. – Чернівці: Рута, 2008. – №1. – С. 61-63.
4. Малик В. Соціалізація особистості в контексті есхатологічного вчення ЦХВС / В.Малик // Релігія та Соціум. Часопис. – Чернівці: Рута, 2010. – №1(3). – С. 207-2013.
5. Нове бачення евангелізації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу://http://ecbua.info/index.php?option=com_content&task=view&id=288&Itemid=58
6. Сверстюк Євген Камень Краеугольный / Євген Сверстюк. – 2004. – №3.
7. Спіс О. Релігійно-суспільні та соціокультурні зміни в пізньопротестантських громадах (за результатами експертного опитування) / О. Спіс // Українське релігієзнавство. – 2005. – № 2.
8. Соціальна позиція ВРХЦ. – Дніпропетровськ – Лютий 2007 р.
9. Чорноморець Ю. Яким буде християнське соціальне вчення в ХХІ столітті в Українській церкві? / Ю.Чорноморець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Risu.org.ua
10. Яроцький П. Духовний і соціальний потенціал протестантськихцерков в Україні / П.Яроцький // Релігія та Соціум. – Чернівці: Рута, 2008. – №1. – С. 74-79.
11. Гриненко А. М. Соціальна політика / А.М. Гриненко: Навч.-метод. посіб. для самоств. вивч. дисципліни. – К.: КНЕУ, 2003. – 309 с.
12. Скуратівський В.А. Основи соціальної політики / В.А.Скуратівський, О.М.Палій. – К., 2002. – С.5-23.
13. Шевчук П.І. Соціальна політика / П.І.Шевчук. – Львів: Світ, 2003. – 400 с.

Aleksandr Kalabskyy

Social activities Evangelical in Ukraine

This article analyzes social policies in the state for working with different groups of people and the characteristics of Pentecostals, aimed at the implementation of social policy in Ukraine.

Keywords: Evangelical Christians, social activities, problems, advice, charity, hospice, social policy.

Александр Калабский

Социальная деятельность христиан веры евангельской в Украине

В статье анализируются меры социальной политики в государстве по работе с различными категориями людей и характеристика работы пятидесятников, направленная на реализацию социальной политики в Украине.

Ключевые слова: христиане веры евангельской, социальная деятельность, проблемы, консультирование, благотворительная помощь, хоспис, социальная политика.